

यहोशवा ग्रंथ

यहोशवा :- या ग्रंथाला हिन्दू शास्त्रात, सेप्तुआजिटच्या ग्रीक भाषांतरात, लॅटिन व्हलगेट बगैर यांत हेच नाव दिलेले आहे.

लेखक :- यहोशवा. तालमुदात यहोशवानेच हा ग्रंथ लिहिला असे म्हटले आहे. शेवटल्या पाच ओऱ्या फिनहासाने लिहिल्या असाव्या. यहोशवा थेट मिसर देशाहून इसाएल लोकांबरोबर आलेला होता. त्याच्या डोळ्यांदेखत घडलेल्या गोष्टी त्याने लिहिल्या. यहोशवा डॉंगरावर मोशाबरोबर होता. त्याचे पहिले नाव " होशेहा" असे होते. ग्रीक" येसूअस् " येशू.

काळ :- ४५ते ५० वर्षे मिसर देश सोडल्यापासून गेली होती. या ग्रंथातील गोष्टीचा काळ २४ वर्षाचा असावा. स्थिरस्त. पू. १४५१-१४२७.

१. निर्गमापासून पुढचा इतिहास यात दिला आहे. कनान देशावर स्वारी केली त्या मोहिमेचे वर्णन दिले आहे. शुभवर्तमाने ग्रंथपंचक व प्रेषितांची कृत्ये यहोशवा.

२. या ग्रंथात मुख्य ४ संदेश आहेत : (१) देव विश्वासू आहे. (२) देवाने दिलेली दाने उप-

भोगण्यासाठी ती आपलीशी केली पाहिजेत. (३) देव पापाचा द्वेष करितो. पाप फार भयंकर आहे. (४) आत्मिक युद्धाचे हे रूपक आहे.

३. या ग्रंथात जय, ताबा व विसावा देणारा देवच आहे असे दाखविले आहे. खंडणीची पूर्णता. देवाच्या लोकांचे वतन रानात नव्हे, पण कनान देशात आहे. तो देश विश्वासाने मिळवावा. "रान" है दैहिकपणाचे रूपक आहे. "बचनाचा देश " हा " आत्मिक जीवनाचे" रूपक आहे.

४. कनान देश जिकण्यासाठी विश्वास व आज्ञापालन, चांगला सेनापती व योग्य पुढारी हे आवश्यक होते. आम्हांसही याच गोष्टी आवश्यक आहेत. स्थिरस्त आमचा सेनापती, पुढारी व सामर्थ्य पुरविणारा आहे.

५ . विजयी होण्याच्या अटी (१) देवाची समक्षता व साहाय्य जाणणे व त्यावर अवलंबून राहणे, (२) देवाच्या वचनावर अनन्यभावे विश्वास ठेवणे व ते पाळणे. (३) देवाने जे

काही वचनाने दिलेले आहे व आपल्यासाठी तयार केलेले आहे ते विश्वासपूर्वक आपलेसे करून घेणे. (४) आपल्या पुढाऱ्यांवर पूर्ण भरवंसा ठेवून लढणे. (५) आपणास ठाऊक झालेले आपले प्रत्येक पाप व जे काही देवाच्या इच्छेविरुद्ध आहे त्याचा त्याग करणे व ते

पश्चात्तापपूर्वक पत्करून क्षमा पावणे (१ योहान. १:९).

६. कनानातील पूर्वीचे रहिवासी पापांमुळे शापाखाली होते. देशातून दुष्टाई काढून टाकण्यासाठी त्यांचा नाश करावयाचा होता. पुढे इसाएल लोकांनीही पाप केले म्हणून त्यांनाही अद्याप दंड भोगावा लागत आहे.

७. " सूर्य स्थिर झाला" व "चंद्र थांबला" ही खरी गोष्ट आहे. देवाला काही अशक्य नाही तथापि "सरासरी पूर्ण एक दिवस त्याने मावळावयास त्वरा केली नाही." याला ज्योतिषशास्त्राचा पुरावा उपलब्ध आहे.

८. (१) या युगात जिंकावयाचे काहीच राहिले नाही असे केव्हाही व्हावयाचे नाही. (२) प्रत्येक वंशाला ज्याची त्याला वाटणी मिळाली. (३) आमचा पुढारी वाटून देतो एवढेच नाही, परंतु आमचा वाटा सुरक्षित ठेवतो. (४) युद्ध करून जिंकल्याखेरीज ताबा मिळत नाही.

(५) वाइटाला केवळ वश करावयाचे एवढेच नाही; पण ते काढून टाकावयाचे.

यहोशवाः विश्वासाने विजय आणि प्रतिज्ञा केलेल्या देशाचा ताबा

यहोशवाचे ग्रंथ म्हणजे देवाच्या प्रतिज्ञांचा विजय, मानवी विश्वासाचे सामर्थ्य आणि देवाच्या नेतृत्वाखाली मिळालेल्या यशाची एक प्रेरणादायी घटना आहे. मोशेच्या महान नेतृत्वाखाली इजिप्तमधून बाहेर पडल्यानंतर, आता इसाएल लोकांना, देवाने प्रतिज्ञा केलेल्या कनान देशात प्रवेश करण्याची आणि तो जिंकण्याची वेळ आली होती. याच महत्वाकांक्षी प्रवासाचे वर्णन हे यहोशवाचे ग्रंथ करते.

नेतृत्व हस्तांतरण आणि कनानमध्ये प्रवेशाची तयारी (अध्याय १-५)

या विभागात, देवाच्या महान योजना पूर्ण करण्यासाठी आवश्यक असलेले नेतृत्व बदल, दैवी मार्गदर्शन आणि इस्साएलची प्रारंभिक तयारी दिसून येते.

- **यहोशवाची निवड व देवाचे आश्वासन:** मोशेच्या मृत्यूनंतर, परमेश्वराने यहोशवाला इस्साएलचा नवा नेता म्हणून निवडले. देवाने त्याला सतत उपस्थितीचे, सामर्थ्याचे आणि यशाचे आश्वासन दिले, जर त्याने देवाच्या नियमशास्त्राचे कठोरपणे पालन केले. (यहोशवा १:१-९).
- **यार्दन नदी ओलांडणे:** इस्साएलने यार्दन नदी अदभूतरित्या ओलांडली, जसे की त्यांनी तांबडा समुद्र ओलांडला होता. देवाच्या सामर्थ्याने नदी दुभागली आणि लोक कोरड्या जमिनीवरून गेले, हे देवाच्या उपस्थितीचे व समर्थनाचे एक मोठे चिन्ह होते. (यहोशवा ३).
- **स्मरणस्तंभ आणि पवित्रता:** यार्दन नदी पार केल्यानंतर गिलगाल येथे १२ दगडांचा एक स्मरणस्तंभ उभारण्यात आला, जेणेकरून भविष्यातील पिढ्यांना देवाच्या महान कार्याची आठवण राहावी. (यहोशवा ४). कनानात प्रवेश केल्यावर, पुरुषांची सुंता करण्यात आली आणि वल्हांडण सण साजरा करण्यात आला, हे देवाशी त्यांच्या कराराचे नूतनीकरण होते. (यहोशवा ५).

कनान देशाची विजयमोहीम: भूमी जिंकणे (अध्याय ६-१२)

हा यहोशवा ग्रंथ, देवाच्या अदभुत सामर्थ्याचे व कृतीचे प्रतीक आहे, जिथे इस्साएल लोक देवाच्या आजेनुसार लढणारे आणि जिंकणारे योद्धे बनले.

- **प्रमुख शहरांचा पाडाव:**

- **यरीहोचा पाडाव:** या शहराच्या अभेद्य भिंती मानवी सामर्थ्याने नव्हे, तर देवाच्या आज्ञेच्या आज्ञापालनाने आणि विश्वासाने पडल्या. हे दाखवून दिले की विजय परमेश्वराचा आहे. (यहोशवा ६).
- **आय नगर येथील अपयश व विजय:** आखानच्या पापामुळे (देवाला अर्पण केलेली वस्तू चोरल्यामुळे) ऐ येथे इस्साएलला प्रारंभिक अपयश आले. हे पापाचे गंभीर परिणाम आणि समुदायातील पवित्रतेचे महत्त्व अधोरेखित करते. पश्चाताप आणि शुद्धीकरणानंतर, देवाने त्यांना आय नगर जिंकण्यास मदत केली. (यहोशवा ७-८).
- **दक्षिणेकडील आणि उत्तरेकडील लढाया:** यहोशवाने दक्षिणेकडील अनेक शक्तिशाली राजांना (उदा. यरुशलेमचा राजा) पराभूत केले, ज्यात सूर्य थांबण्याची सामर्थ्यशाली घटना घडली. (यहोशवा १०). नंतर उत्तरेकडील राजांनाही हरवून कनानाच्या मोठ्या भागावर वर्द्धस्व प्रस्थापित केले. (यहोशवा ११).
- **विजय सारांश:** या विभागात इस्साएलने मोशेच्या आणि यहोशवाच्या नेतृत्वाखाली जिंकलेल्या सर्व राजांची आणि भूभागाची यादी दिली आहे, ज्यामुळे देवाच्या प्रतिज्ञांच्या पूर्ततेची आणि त्याच्या नेतृत्वाखाली मिळालेल्या विजयाची पुष्टी होते. (यहोशवा १२).

भूमीचे वाटप आणि लेवीची नगरे (अध्याय १३-२२)

लष्करी विजयमोहीम पूर्ण झाल्यानंतर, देवाने प्रतिज्ञा केल्याप्रमाणे, इस्साएलच्या वंशांना कनान भूमीचे न्याय्य वाटप केले गेले.

- **वंशानुसार वारसा हक्काचे विभाजन:** जरी काही प्रदेश अजूनही पूर्णपणे जिंकायचे बाकी होते, तरी यहोशवाने देवाच्या आज्ञेनुसार प्रत्येक वंशाला त्यांच्या वारसा हक्काचा प्रदेश नेमून दिला. (यहोशवा १३-१९).
- **कालेबचा विश्वास:** वयाच्या ८५ व्या वर्षाही, कालेबने आपल्या विश्वासाची साक्ष दिली आणि डोंगराळ प्रदेश जिंकण्यासाठी देवाच्या वचनावर अवलंबून राहिला, आणि तो यशस्वी झाला. (यहोशवा १४:६-१७).
- **आश्रय-नगरे :** अनवधानाने खून केलेल्या व्यक्तींना न्याय मिळेपर्यंत तात्पुरता आश्रय देण्यासाठी सहा आश्रय-नगरे नेमण्यात आली. हे देवाच्या न्यायीपणाचे आणि दयेचे प्रतीक होते. (यहोशवा २०).

- **लेर्वीची नगरे:** लेवी वंशाला भूमीचा वारसा मिळाला नाही, कारण परमेश्वरच त्यांचा वारसा होता; परंतु त्यांना इस्साएलच्या वेगवेगळ्या वंशांमधून ४८ नगरे आणि त्यांची कुरणे देण्यात आली, जेणेकरून ते लोकांना देवाचे नियम शिकवू शकतील आणि त्यांची सेवा करू शकतील. (यहोशवा २१).

यहोशवाचे अंतिम उपदेश आणि करार नूतनीकरण (अध्याय २३-२४)

आपल्या आयुष्याच्या शेवटी, यहोशवाने इस्साएलच्या नेत्यांना आणि लोकांना एकत्र बोलावून त्यांना महत्त्वाचे उपदेश, स्मरण आणि भविष्यासाठी मार्गदर्शन दिले.

- **देवाच्या विश्वासूपणाची आठवण:** यहोशवाने लोकांना देवाने त्यांच्यासाठी केलेल्या महान कृत्यांची आणि त्याच्या सर्व प्रतिज्ञा कशा पूर्ण झाल्या याची आठवण करून दिली. (यहोशवा २३:१-१६).
- **आज्ञापालनाचे आव्हान आणि चेतावणी:** त्याने लोकांना देवाच्या आज्ञा पाळण्यास आणि इतर देवांची उपासना न करण्यास सांगितले. जर त्यांनी अवज्ञा केली, तर त्यांना भयानक परिणाम भोगावे लागतील अशी चेतावणी दिली. (यहोशवा २३:११-१६).
- **शेकेम येथील करार नूतनीकरण:** यहोशवाने इस्साएलला कोणाची सेवा करायची हे निवडण्याचे थेट आव्हान दिले. (यहोशवा २४:१-१५). लोकांनी देवाच्या सेवा करण्याचा निर्धार केल्यानंतर, **शेकेम येथे नवीन करार स्थापित करण्यात आला**, जो त्यांच्या वचनबद्धतेचे प्रतीक होता. (यहोशवा २४:१६-२८).
- **यहोशवा आणि अलीशाचे निधन:** यहोशवाचे आणि अहरोनचा पुत्र अलीशाचे निधन झाले, पण त्यांच्या नेतृत्वाखाली इस्साएलने देवाने नेमलेला उद्देश पूर्ण केला. (यहोशवा २४:२९-३३).

१. यहोशवाची निवड व देवाचे आश्वासन (यहोशवा १:१-९)

देवाच्या कार्यात नेतृत्व परिवर्तन हे एक महत्वाचे पाऊल आहे. मोशेच्या मृत्यूनंतर, परमेश्वराने यहोशवाला इस्साएलच्या लोकांचा नेता म्हणून निवडले. यहोशवालाही केवळ नेतृत्वाची जबाबदारी दिली नव्हे, तर त्याला देवाची शक्ती, सहाय्य, आणि यशाचे ठाम आश्वासन देखील दिले.

"परमेश्वराचा सेवक मोशे ह्याच्या मृत्यूनंतर मोशेचा मदतनीस नूनाचा मुलगा यहोशवा ह्याला परमेश्वराने सांगितले की,

"माझा सेवक मोशे मृत्यू पावला आहे; तर आता ऊठ; हयांना, अर्थात इस्साएल लोकांना जो देश मी देत आहे त्यात तू ह्या सर्व लोकांसहित ही यार्देन ओलांडून जा.

मी मोशेला सांगितले होते त्याप्रमाणे ज्या ज्या ठिकाणी तुमचे पाऊल पडेल ते ते ठिकाण मी तुम्हांला दिले आहे.

रान व हा लबानोन ह्यांपासून महानद फरातपर्यंतचा हिती ह्यांचा सर्व देश व मावळतीकडे महासमुद्रापर्यंतचा प्रदेश तुमचा होईल.

तुझ्या आयुष्यात तुझ्यापुढे कोणाचाही टिकाव लागणार नाही; जसा मोशेबरोबर मी होतो तसा तुझ्याबरोबरही मी असेन; मी तुला सोडून जाणार नाही व तुला टाकणार नाही. "

(यहोशवा १:१-५).

देवाने यहोशवाला सांगितले की, जर तो त्याच्या वचनानुसार वागत असेल, तर देव त्याला यशस्वी करेल. यहोशवाला मार्गदर्शन देताना देवाने त्याला थोडक्यात एक ठाम निर्देश दिले - त्याने "कधीही घाबरू नये, कारण देव त्याच्याशी आहे." हे वचन यहोशवाच्या धैर्याला प्रोत्साहन देणारे ठरले. या वचनाचा पद्धतीने अनुसरण करत, यहोशवाने कोणत्याही अडचणी किंवा संकटाची पर्वाह न करता आपल्या कार्याला प्रारंभ केला.

यहोशवाने देवाच्या वचनावर विश्वास ठेवला आणि त्याच्याशी एक संबंध स्थापन केला. त्याचे नेतृत्व फक्त माणसाच्या शौर्याने नव्हे, तर परमेश्वराच्या कृपेने, त्याच्या पवित्र आजेचे पालन करून होत होते. यहोशवाला मिळालेली देवानुसारची सुसंस्कृत मार्गदर्शन ही आपल्या जीवनाच्या कठीण प्रसंगी खरी गार्ड ठरते.

२. यार्देन नदी ओलांडणे (यहोशवा ३)

इस्राएलला कनान भूमीमध्ये प्रवेश करण्यासाठी यार्देन नदी ओलांडावी लागली. यार्देन नदी ही एक अत्यंत मोठी आणि वेगवान नदी होती, जी त्या काळी इज़राएलसाठी एक मोठा अडथळा होती. परंतु, देवाच्या शक्तीने, यहोशवाने इज़राएलच्या लोकांना त्या नदीवरून सुरक्षितपणे पार करून पुन्हा एक चमत्कारीक घटना घडवली.

"तुम्ही ज्या मार्गाने जात आहात, तो तुम्हाला पहाणाऱ्या देवाच्या सामर्थ्याने तुम्ही पार कराल." (यहोशवा ३:१३)

यार्देन नदी पार करतांना, देवाने नदीच्या पाण्याला थांबवले आणि लोक कोरड्या जमिनीवरून गेली. यार्देन नदीच्या ओलांडण्याचे चमत्कारिक दृश्य हे, एक प्रतीक बनले की देवाच्या मार्गदर्शनाखालीच मोठ्या संकटांना आणि अडचणींना पार केले जाऊ शकते. जेव्हा लोक देवावर विश्वास ठेवतात, तेव्हा त्यांना संकटांच्या वादळांमध्येही शांती आणि विश्वास मिळतो. यार्देन नदीच्या ओलांडणीचा प्रकार, इज़राएलच्या लोकांमध्ये असलेल्या आध्यात्मिक विश्वासाचा एक मोठा प्रतीक ठरला.

यहोशवाच्या नेतृत्वाखाली ही घटना फक्त भौतिक स्तरावरच नाही, तर आध्यात्मिक दृष्टिकोनातून देखील अत्यंत महत्वाची ठरली. देवाच्या मार्गदर्शनावर विश्वास ठेवून, प्रत्येक अडचणीला आणि संकटाला सामोरे जाणे म्हणजे जीवनातील सर्वोत्तम मार्गदर्शन.

३. बारा धोंडे आणि पवित्रता (यहोशवा ४-७)

यार्देन नदी ओलांडल्यानंतर, देवाने यहोशवाला बारा धोंडे उभारण्याचे निर्देश दिले. "हे स्मरण करा, जेणेकरून भविष्यातील पिढ्यांना देवाच्या कार्याची आठवण राहील." (यहोशवा ४:५-७).

१२ बारा धोंडे स्थापना केली, ज्यामुळे देवाच्या कार्याची महिमा येणाऱ्या पीढ्यांना कळू शकली. यार्देन नदीच्या ओलांडण्यामुळे देवाच्या सामर्थ्याची आणि कृपेशी जडलेली विश्वासाची एक आठवण ठेवली. या दगडांचा उद्देश हे होते की, इज़राएलची पिढी भविष्यकालात देवाच्या महान कार्याची आठवण ठेवून त्याच्याकडे पुन्हा वळू शकतील.

यहोश्वाच्या आदेशानुसार, कनान मध्ये प्रवेश करताच, सुंता केली आणि वल्हांडण सण साजरा केला, हे कार्य पूर्णपणे देवाशी कराराच्या नूतनीकरणाचे चिन्ह होते. यासारखे कृती धार्मिक श्रद्धा आणि कराराच्या नवनिर्माणाचे प्रतीक आहे.

कनान भूमीत प्रवेश करतांना, देवाच्या मार्गदर्शनाखालीच एक नवा आरंभ होणार होता, आणि त्याच दिवशी, परमेश्वराने त्याच्या वचनांची पुनःस्मरण करणे, त्याच्या कराराची पुनर्निर्मिती करणे आवश्यक ठरवले. एक सोपी परंतु सामर्थ्यपूर्ण गोष्ट म्हणजे, स्मरण ठेवणे की जेव्हा देव काम करतो, तेव्हा त्याचे कार्य केवळ वर्तमान पीढीच नाही, तर भविष्यातल्या पिढ्यांनाही त्याची शक्ती आणि महिमा दाखवते.

निष्कर्ष

ग्रंथ यहोश्वा, इज्ज्राएलच्या इतिहासाचा एक महत्वाचा वळण दर्शवते. यहोश्वाच्या नेतृत्वाखाली इसाएलने देवावर विश्वास ठेवून, प्रत्येक अडचण आणि संकट पार केली. यहोश्वाने देवाचे वचन मनाशी धरले आणि त्याच्या जीवनात ते लागू केले. यार्देन नदी पार करण्याची घटना, बारा धोंडे आणि कराराची नूतनीकरण, या सर्व घटनांमध्ये एक गोष्ट स्पष्ट आहे - देवाचे मार्गदर्शन आणि वचनांचा ठाम विश्वास म्हणजेच विजय.

"देवाच्या मार्गदर्शनाखालीच आणि त्याच्या वचनावर विश्वास ठेवून, आपण प्रत्येक अडथळ्यांना पार करू शकतो." हे जीवनाचे सर्वात्म सत्य आहे. यहोश्वाच्या उदाहरणातून आपल्याला शिकवले जाते की, देवाच्या वचनावर विश्वास ठेवून आणि त्याच्याशी प्रगल्भ संबंध स्थापून, जीवनातील प्रत्येक संघर्षमध्ये यश मिळवता येते.

यहोश्वा पुस्तकाचा आजच्या जीवनात अर्थ

यहोश्वाचे ग्रंथ आपल्याला केवळ इतिहासाचीच नाही, तर आध्यात्मिक यशाची आणि देवाच्या योजनेची शिकवण देते:

- देवाच्या प्रतिज्ञांचा विश्वासूपणा:** देव त्याच्या प्रतिज्ञा नेहमी पूर्ण करतो, जरी त्यासाठी मानवी विश्वासाची आणि आज्ञाधारकतेची आवश्यकता असली तरी.
- विश्वासाचे सामर्थ्य:** देवाच्या आज्ञावर आणि त्याच्या सामर्थ्यावर विश्वास ठेवल्यास कोणतेही अडथळे (उदा. यार्देन नदी, यरीहोच्या भिंती) अशक्य नाहीत.

- आज्ञाधारकतेचे महत्त्व: वैयक्तिक आणि सामुदायिक आज्ञापालन हे देवाचे आशीर्वाद आणि विजयाचे रहस्य आहे. पापाचे गंभीर परिणाम होतात.
- नेतृत्व आणि मार्गदर्शन: देव योग्य व्यक्तींना योग्य वेळी नेतृत्व देतो आणि त्यांच्याद्वारे आपले कार्य पूर्ण करतो.
- आपल्या जीवनातील 'कनान' जिंकणे: हे ग्रंथ आपल्याला आपल्या जीवनातील आव्हानांचा सामना करण्यासाठी, देवाच्या योजना पूर्ण करण्यासाठी आणि आध्यात्मिक विजय मिळवण्यासाठी विश्वास आणि आज्ञाधारकतेची प्रेरणा देते.

कनान देशाची विजयमोहीम: भूमी जिंकणे (यहोशवा अध्याय ६-१२)

यहोशवा पुस्तकाचा अध्याय ६ ते १२ हा भाग इस्साएलच्या कनान देशातील विजयमोहीमेचा आणि भूमी जिंकण्याच्या कृतींचा केंद्रबिंदू आहे. या विभागात देवाच्या सामर्थ्याचे, इस्साएलच्या आज्ञाधारकतेचे आणि त्यांच्या शत्रूंवरील विजयाचे वर्णन या ग्रंथात केले आहे. या घटना केवळ ऐतिहासिक विजय नाहीत, तर देवाच्या प्रतिज्ञांची पूर्तता आणि त्याच्या सार्वभौमत्वाचे ज्वलंत उदाहरण आहेत. या घटनांनी सिद्ध केले की, देव आपल्या लोकांबरोबर होता आणि तोच त्यांच्या वतीने लढत होता.

१. यरीहोचा पाडाव: विश्वासाचा विजय (यहोशवा अध्याय ६)

कनान देशातील प्रवेशद्वारावर उभे असलेले यरीहो हे एक प्राचीन, अभेद्य आणि सामर्थ्यवान शहर होते. त्याच्या उंच आणि मजबूत भिंती भेदणे कोणत्याही मानवी सैन्यासाठी अशक्यप्राय वाटत होते. परंतु, देवाच्या योजनेत मानवी सामर्थ्याला नव्हे, तर विश्वासाला आणि आज्ञाधारकतेला महत्त्व होते.

- अभूतपूर्व आज्ञा: देवाने यहोशवाला यरीहोवर हल्ला करण्याची एक अत्यंत असामान्य आणि तार्किकदृष्ट्या अकल्पनीय योजना दिली. इस्साएली सैन्याला (आणि याजकांना) शहराभोवती सहा दिवस, दररोज एकदा, देवाचा पवित्र कोश घेऊन फिरण्यास सांगितले होते. सातव्या दिवशी, त्यांना सात वेळा फिरून, याजकांनी रणशिंगे वाजवून आणि लोकांनी मोठा जयघोष करून भिंती पाडण्याची आज्ञा होती. (यहोशवा ६:३-५)
- आज्ञाधारकतेचे महत्त्व: यहोशवा आणि इस्साएल लोकांनी या विचित्र वाटणाऱ्या आज्ञेचे कठोरपणे पालन केले. त्यांचे सामरिक ज्ञान बाजूला ठेवून, त्यांनी देवाच्या शब्दावर पूर्ण विश्वास ठेवला. ही त्यांची अखंड आज्ञाधारकतेची परीक्षा होती.

- **दैवी हस्तक्षेप आणि विजय:** सातव्या दिवशी सात वेळा फिरल्यानंतर, रणशिंगांच्या गजराने आणि लोकांच्या आरोळ्यांनी यरीहोच्या अभेद्य भिंती अक्षरशः कोसळल्या. (यहोशवा ६:२०). या विजयाने हे स्पष्ट केले की, हा विजय देवाचा होता, मानवी शक्तीचा नाही. राहाब नावाच्या वेश्येला आणि तिच्या कुटुंबाला वाचवण्यात आले, कारण तिने इस्साएलच्या हेरांवर विश्वास ठेवला होता. (यहोशवा ६:२२-२५). यरीहोचा पाडाव हे विश्वासाने मिळालेल्या विजयाचे एक सर्वोत्कृष्ट उदाहरण आहे, जे परमेश्वराच्या सामर्थ्यावर अवलंबून राहण्याचे महत्व अधोरेखित करते.

२. आखानाचे पाप आणि आय नगराचा पाडाव व आणि नाश (यहोशवा अ६४-८)

यरीहोच्या भव्य विजयानंतर, आय या तुलनेने लहान शहरावर हल्ला करताना इस्साएलला भयंकर अपयश आले. ही घटना इस्साएलच्या वाटचालीतील एक महत्वाचा टप्पा होता, जो देवाच्या पवित्रतेचे आणि आज्ञाधारकतेचे महत्व शिकवणारी होता.

- **आखानाचे पाप:** यरीहोच्या विजयानंतर, देवाने यरीहोतील सर्व वस्तू नष्ट करण्याची किंवा देवाच्या घरासाठी समर्पित करण्याची आज्ञा दिली होती. परंतु, आखान नावाच्या एका इस्साएली माणसाने देवाची आज्ञा मोडली आणि काही मौल्यवान वस्तू (सोन्याचे नाणे, चांदी आणि शिनारचे सुंदर वस्त्र) चोरून लपवल्या. (यहोशवा ७:२०-२१).
- **देवाची नाराजी आणि अपयश:** आखानाच्या पापामुळे देवाची इस्साएलवरची कृपा तात्पुरती दूर झाली. आय शहरावरील हल्ल्यात इस्साएलांचा दारूण पराभव झाला आणि सुमारे ३६ सैनिक मारले गेले. (यहोशवा ७:४-५). यहोशवा देवापुढे नतमस्तक झाला तेव्हा परमेश्वर यहोशवाला म्हणाला, “ऊठ, असा पालथा का पडलास? इस्साएलाने पाप केले आहे; मी त्यांच्याशी केलेला करार त्यांनी मोडला आहे; समर्पित वस्तूपैकी काही त्यांनी घेतल्या आहेत; एवढेच नव्हे तर त्यांनी चोरी व लबाडीही केली आहे, आणि त्या वस्तू आपल्या सामानामध्ये ठेवल्या आहेत.”(यहोशवा ७:१०,११).
- **शोध आणि शिक्षा:** देवाने मार्गदर्शन केल्यानुसार, आखानचे पाप उघडकीस आले. आखान, त्याचे कुटुंब आणि त्याची सर्व संपत्ती अग्नीत जाळून नष्ट करण्यात आली. (यहोशवा ७:२४-२६). ही शिक्षा अत्यंत कठोर वाटू शकते, परंतु ती देवाच्या पवित्रतेची गंभीरता, पापाबद्दलचा त्याचा द्वेष आणि सामूहिक जबाबदारीचे महत्व दर्शवते. एका व्यक्तीच्या पापाने संपूर्ण समुदायाला कसे पराभूत केले हे यातून स्पष्ट होते.

- नवीन विजय:** आखानचे पाप दूर झाल्यानंतर, देवाने पुन्हा इसाएलला सामर्थ्य दिले. यहोशवाने आय विरुद्ध एक यशस्वी रणनीती वापरली आणि शहर जिंकले. (यहोशवा ८:१-२९). या विजयानंतर, यहोशवाने एबाल पर्वतावर एक वेदी बांधली आणि लोकांसमोर नियमशास्त्राचे सर्व नियम वाचून दाखवले, ज्यामुळे देवाशी त्यांचा करार पुन्हा दृढ झाला. (यहोशवा ८:३०-३५).

३. गिबोनाच्या रहिवाशांची फसवीगिरी आणि अमोरी लोकांचा पराभव

(यहोशवा अध्याय ९-१०)

कनान देशातील इतर रहिवाशांनी इसाएलच्या विजयाची भीती अनुभवण्यास सुरुवात केली, ज्यामुळे वेगवेगळ्या प्रतिक्रिया उमटल्या.

- गिबोनी लोकांची फसवेगिरी:** गिबोनी लोकांनी इसाएलच्या सामर्थ्याची भीती वाटल्यामुळे, त्यांनी दूरच्या देशातून आल्याचे ढोंग करून यहोशवाशी कपटाने शांततेचा करार केला. (यहोशवा ९:३-१५). इसाएलने परमेश्वराला विचारल्याशिवाय हा करार केला, ज्यामुळे त्यांना नंतर अडचणी आल्या.
- कराराचे पालन:** सत्य उघडकीस आल्यानंतरही, इसाएलने आपल्या वचनाचे पालन केले आणि गिबोनींना नष्ट केले नाही, परंतु त्यांना इसाएलसाठी लाकूडतोड आणि पाणी वाहून नेणारे बनवले. (यहोशवा ९:१६-२७). देवाने आजा दिल्यावरही, आपले वचन पाळणे किती महत्वाचे आहे, हे या घटनेने शिकवले.
- दक्षिणेकडील राजांचा हल्ला आणि यहोशवाचा विजय:** गिबोनी लोकांनी इसाएलशी करार केल्यामुळे, यरुशलेमच्या राजाने इतर चार अमोरी राजांसह एकत्र येऊन गिबोनावर हल्ला केला. गिबोनी लोकांनी यहोशवाकडे मदतीची याचना केली. (यहोशवा १०:१-६).
- यहोशवाची प्रार्थना आणि सूर्य थांबणे:** देवाने यहोशवाला विजय मिळवण्याचे आश्वासन दिले. परमेश्वराने अमोरींवर आकाशातून मोठ्या गारांचा वर्षाव केला, ज्यामुळे अनेक शत्रू सैनिक मारले गेले. सर्वात आश्चर्यकारक म्हणजे, यहोशवाच्या प्रार्थनेनुसार, परमेश्वराने सूर्य आणि चंद्र जवळजवळ एका पूर्ण दिवसासाठी थांबवले, जेणेकरून इसाएलला आपल्या शत्रूंचा पूर्णपणे नाश करता यावा. (यहोशवा १०:७-१४). ही घटना देवाच्या सर्वनियंत्रक सामर्थ्याचे आणि त्याच्या लोकांच्या वतीने लढण्याच्या त्याच्या इच्छेचे एक अभूतपूर्व उदाहरण आहे.

- **दक्षिणेकडील प्रमुख शहरांचा पाडाव:** या विजयानंतर, यहोशवाने मक्केदा, लिबना, लाखीश, एग्लोन, हेब्रोन आणि दबीर यासह दक्षिणेकडील महत्त्वाच्या अनेक शहरांवर हल्ला करून ती जिंकली. (यहोशवा १०:१६-४३). यामुळे कनानाच्या दक्षिणेकडील भागावर इस्साएलचे वर्चस्व प्रस्थापित झाले.

४. उत्तरेकडील राजांचा पराभव आणि विजयमोहिमेचा समारोप (यहोशवा अध्याय ११-१२)

दक्षिणेकडील विजयानंतर, कनानाच्या उत्तरेकडील राजांनी इस्साएलच्या विरोधात एक मोठी युती केली, परंतु देवाने यहोशवाला पुन्हा एकदा विजय मिळवून दिला.

- **हासोर येथील युद्धाचा विजय:** हासोराचा राजा याबीनच्या नेतृत्वाखालील उत्तरेकडील राजांची ही युती संख्याबळ आणि युद्धसामग्रीमध्ये (उदा. रथ आणि घोडे) खूप मोठी होती. परंतु, यहोशवाने देवाच्या आजेनुसार त्यांच्यावर हल्ला केला. (यहोशवा ११:१-८). परमेश्वराने त्यांना इस्साएलच्या हाती दिले आणि यहोशवाने त्यांच्या घोड्यांचे स्नायू कापले आणि रथ जाळले, ज्यामुळे शत्रूंना पळून जाणे कठीण झाले. (यहोशवा ११:९).
- **शहरांचा पाडाव आणि भूमीचा ताबा:** या विजयानंतर, यहोशवाने हासोर हे प्रमुख शहर जाळून टाकले आणि त्यानंतर उत्तरेकडील अनेक शहरांना जिंकले. त्याने देवाच्या आजेप्रमाणे कनानी लोकांना पूर्णपणे नष्ट केले. (यहोशवा ११:१०-१५).
- **संपूर्ण कनानच्या विजयाचा सारांश:** अध्याय ११ चा शेवट यहोशवाने जिंकलेल्या सर्व भूभागाचा सारांश देतो. (यहोशवा ११:१६-२३). त्यात म्हटले आहे की, "यार्देन नदीच्या पश्चिमेकडील भूभागात परमेश्वराने मोशेला आज्ञा केल्याप्रमाणे, यहोशवाने भूमीचा ताबा घेतला आणि ती इस्साएलच्या वंशांना त्यांच्या गटांनुसार वारसा म्हणून दिली." (यहोशवा ११:२३).
- **जिंकलेल्या राजांची यादी:** अध्याय १२ मध्ये मोशेने यार्देन नदीच्या पूर्वला (अध्याय १२:१-६) आणि यहोशवाने यार्देन नदीच्या पश्चिमेला (अध्याय १२:७-२४) जिंकलेल्या सर्व राजांची तपशीलवार यादी दिली आहे. ही यादी देवाच्या प्रतिज्ञांच्या आणि इस्साएलच्या विजयाच्या अंतिम पुष्टीसाठी आहे. एकूण ३१ राजांना पराभूत करण्यात आले.

कनान विजयमोहिमेचे आध्यात्मिक आणि व्यावहारिक महत्त्व

यहोशवा अध्याय ६ ते १२ मधील घटना केवळ प्राचीन युद्धांच्या कथा नाहीत, तर त्या खोल आध्यात्मिक सत्ये शिकवतात:

1. **देवाची सार्वभौमता आणि विश्वासूपणा:** या घटनांनी हे स्पष्ट केले की, देव त्याच्या प्रतिज्ञा पूर्ण करतो. त्याने अब्राहाम, इसहाक आणि याकोब यांना दिलेला भूमीचा वारसा त्याने इसाएलला दिला. त्याचा देवाचा शब्द कढीही खाली जात नाही.
2. **आज्ञाधारकतेचे सामर्थ्य:** यरीहो आणि आय येथील घटना दाखवतात की, देवाच्या आज्ञांचे संपूर्ण आणि तत्पर पालन हे यशाचे रहस्य आहे. मानवी तर्कशक्तीपेक्षा देवाच्या शब्दावर विश्वास ठेवणे आवश्यक आहे.
3. **पवित्रतेचे महत्त्व:** आखानच्या उदाहरणाने हे सिद्ध केले की, पाप हे गंभीर आहे आणि ते केवळ एका व्यक्तीला नव्हे, तर संपूर्ण समुदायाला पराभूत करते. देवाच्या उपस्थितीत राहण्यासाठी आणि त्याचे आशीर्वाद अनुभवण्यासाठी पवित्रता आवश्यक आहे.
4. **देवाचा हस्तक्षेप:** सूर्याचे थांबणे आणि गरांचा वर्षाव यांसारख्या घटना दाखवतात की, देव आपल्या लोकांच्या वतीने अद्भुतरित्या हस्तक्षेप करतो. तो केवळ दूर बसून पाहणारा देव नाही, तर आपल्या मुलांसाठी लढणारा देव आहे.

अनुमान :- यहोशवा अध्याय ६ ते १२ हे एक पराक्रम, विश्वास आणि दैवी हस्तक्षेपाचे अद्भुत प्रदर्शन आहे. हे आपल्याला शिकवते की, जेव्हा आपण देवाच्या आज्ञा पाळतो आणि त्याच्या सामर्थ्यावर विश्वास ठेवतो, तेव्हा कोणतेही आव्हान खूप मोठे नसते आणि विजय निश्चित असतो.

भूमीचे वाटप आणि लेवीची नगरे (यहोशवा अध्याय १३-२२)

कनान देशातील प्रमुख विजयमोहिमा पूर्ण झाल्यानंतर, यहोशवा पुस्तकाचा अध्याय १३ ते २२ हा भाग इसाएलच्या इतिहासातील एका महत्त्वाच्या टप्प्यावर प्रकाश टाकतो: तो म्हणजे देवाने प्रतिज्ञा केलेल्या भूमीचे इसाएलच्या बारा वंशांमध्ये वाटप. ही प्रक्रिया केवळ भूगोलाशी संबंधित नव्हती, तर ती देवाच्या विश्वासूपणाची, त्याच्या न्याय्य स्वभावाची आणि इसाएलच्या वारसा हक्काची प्रत्यक्ष पूर्तता होती. जरी अजून काही प्रदेश जिंकायचे बाकी होते, तरी देवाने यहोशवाला ही भूमी वाटून देण्याची आज्ञा दिली, कारण देव स्वतः त्यांच्या वतीने उर्वरित प्रदेश जिंकणार होता.

१. अद्याप जिंकायच्या राहिलेल्या भूमीचे वर्णन आणि वाटपाची सुरुवात (यहोशवा अध्याय १३)

विजयमोहीम जरी यशस्वी झाली असली तरी, संपूर्ण कनान देश अजूनही इसाएलच्या ताब्यात आला नव्हता.

- **मोशेने वाटलेली भूमी (यार्देन नदीच्या पूर्वकडील):** यहोशवाला हे स्पष्ट केले गेले की, जरी तो आता वृद्ध झाला असला तरी, अजूनही बरीच भूमी जिंकायची बाकी आहे. या अध्यायाची सुरुवात मोशेने यार्देन नदीच्या पूर्वकडील रुद्रेन, गाढ आणि मनशाच्या अर्ध्या वंशाला वाटलेल्या भूमीच्या आठवणीने होते. त्यांनी सिनायमधून बाहेर पडल्यावरच हा प्रदेश जिंकला होता. (यहोशवा १३:८-३३)
- **अद्याप जिंकायचा राहिलेला प्रदेश:** या अध्यायात कनान देशाचा कोणता भाग अजूनही इसाएलच्या ताब्यात आला नव्हता, त्याचे तपशीलवार वर्णन दिले आहे. यात पलिष्ठी लोकांचे प्रदेश, गशूरी लोकांचा प्रदेश आणि लेबानोनपर्यंतचा उत्तरेकडील भाग यांचा समावेश होता. (यहोशवा १३:१-७)
- **देवाचे आश्वासन:** देवाने यहोशवाला आश्वासन दिले की, जरी काही प्रदेश अजूनही जिंकायचे असले तरी, तोच इसाएलसाठी त्या राष्ट्रांना हाकलून देर्डल. यहोशवाला केवळ ती भूमी इसाएलच्या वंशांमध्ये वाटून देण्याची आज्ञा होती. हे दाखवून देते की, मानवी प्रयत्नांच्या पलीकडेही देव आपल्या योजना पूर्ण करतो.

२. पश्चिमेकडील भूमीचे वाटप आणि विशेष वारसा (यहोशवा अध्याय १४-१९)

यहोशवा आणि महायाजक एलियाजार यांच्या नेतृत्वाखाली, यार्देन नदीच्या पश्चिमेकडील कनान भूमीचे इसाएलच्या नऊ वंशांमध्ये आणि मनशाच्या उर्वरित अर्ध्या वंशांमध्ये वाटप करण्यात आले. हे वाटप देवाच्या इच्छेनुसार, चिठ्ठ्या टाकून केले जात होते, ज्यामुळे कोणत्याही वंशावर अन्याय होणार नाही.

• कालेबचा विश्वास आणि वारसा हक्क (यहोशवा १४):

- हा या भागातील एक प्रेरणादायी प्रसंग आहे. कनानची हेरगिरी करणाऱ्या १२ हेरांपैकी कालेब आणि यहोशवा हे दोघेच विश्वासू राहिले होते. देवाने मोशेला वचन दिले होते की, कालेबला तो जो देश जिंकेल तो वारसा म्हणून मिळेल.
- वयाच्या ८५ व्या वर्षाही, कालेबने अखंड विश्वासाने आणि उत्साहाने यहोशवाला सांगितले की, त्याला अजूनही देवाने प्रतिज्ञा केलेला डोंगराळ प्रदेश (जेथे

शक्तिशाली अनाकी लोक राहत होते) जिंकण्याचे सामर्थ्य आहे. (यहोशवा १४:६-१२)

- यहोशवाने कालेबला आशीर्वाद दिली आणि हेब्रोनचा प्रदेश त्याला वारसा म्हणून दिला. कालेबने तेथील अनाकी लोकांचा पराभव केला. (यहोशवा १४:१३-१५). कालेबचे उदाहरण देवाच्या वचनावर अतूट विश्वास ठेवण्याचे, वयाची मर्यादा नसतानाही देवाच्या कार्यासाठी समर्पित राहण्याचे आणि अडचणींचा सामना करण्याचे धैर्य शिकवते.
- यहूदा वंशाचा प्रदेश (यहोशवा १५): इस्माएलच्या सर्वात मोठ्या वंशांपैकी एक असलेल्या यहूदा वंशाला कनानच्या दक्षिणेकडील मोठा प्रदेश मिळाला. यात यरुशलेम, हेब्रोन आणि बेथलेहेम सारख्या महत्त्वाच्या शहरांचा समावेश होता. यहूदा वंशाला दिलेल्या भूमीचे तपशीलवार वर्णन यात आहे.
- योसेफच्या वंशाचा प्रदेश (एफ्राइम आणि मनश्शाचा अर्धा वंश) (यहोशवा १६-१७): योसेफच्या दोन वंशांना - एफ्राइम आणि मनश्शाचा अर्धा वंश - मध्य कनानमध्ये समृद्ध आणि सुपीक प्रदेश मिळाले. त्यांनी कनानमधील काही रहिवाशांना पूर्णपणे हाकलून लावले नाही, ज्यामुळे त्यांना भविष्यात समस्या निर्माण झाल्या.
- उरलेल्या सात वंशांसाठी भूमीचे वाटप (यहोशवा १८-१९): प्रारंभिक वाटपानंतर, अजूनही सात वंशांना त्यांचे वारसा हक्क मिळाले नव्हते. यहोशवाने त्यांना प्रोत्साहन दिले आणि भूमीचे सर्वेक्षण करण्यासाठी माणसे पाठवली. त्यांनी भूमीचे ७ भाग केले आणि यहोशवाने शिलो येथे परमेश्वरासमोर चिठ्ठ्या टाकून त्या वंशांना त्यांचे वारसा हक्क वाटले. यात बन्यामीन, शिमोन, जबुलून, इस्साखार, आशेर, नफताली आणि दान या वंशांचा समावेश होता.
 - शिलोचे महत्त्व: भूमी वाटपाचे हे केंद्र शिलो येथे होते, जिथे मंडप स्थापित केला गेला होता.
- यहोशवाला मिळालेला वारसा: या सर्व वाटपानंतर, यहोशवाला त्याच्या इच्छेनुसार एफ्राइमच्या डोंगराळ प्रदेशातील तिमनाथ-सेरह हे शहर वारसा म्हणून मिळाले, जे त्याने स्वतः बांधले. (यहोशवा १९:४९-५०).

३. आश्रय-नगरे : न्याय आणि दयेची व्यवस्था (यहोशवा अध्याय २०)

कनान देशात प्रवेश केल्यानंतर, देवाने इस्त्राएलला आश्रय-नगरे नेमण्याची आज्ञा दिली, जे देवाच्या न्यायीपणाचे आणि दयेचे प्रतीक होते.

- **उद्देश:** या नगरांचा मुख्य उद्देश असा होता की, ज्या व्यक्तीने अनावधानाने एखाद्याचा खून केला असेल, त्याला सूड घेणाऱ्यापासून तात्पुरता आश्रय मिळावा. हे असे ठिकाण होते जिथे खुनी व्यक्तीला न्याय मिळेपर्यंत सुरक्षित राहता येत असे. (यहोशवा २०:३-६)
- **नेमणूक:** यार्दन नदीच्या दोन्ही बाजूना एकूण सहा नगरे आश्रय-नगरे म्हणून नेमण्यात आली: केदेश, शखेम, हेब्रोन (पश्चिमेला); आणि बेसेर, रामोथ, आणि गोलान (पूर्वेला). (यहोशवा २०:७-९)
- **न्यायिक प्रक्रिया:** खुनी व्यक्ती आश्रय-नगरात पळून गेल्यानंतर, त्याला शहराच्या वेशीजवळ असलेल्या वडीलधाऱ्यांपुढे आपले प्रकरण मांडावे लागत असे. त्याची चौकशी होईपर्यंत त्याला संरक्षण दिले जाई. त्यानंतर, त्याला महायाजकाच्या मृत्यूपर्यंत आश्रय-नगरात राहावे लागत असे. महायाजकाच्या मृत्यूनंतर तो आपल्या घरी परत जाऊ शकत होता. हे देवाच्या कायद्यातील न्याय आणि दयेचा संतुलन दर्शवते.

४. लेवींची नगरे: देवाच्या सेवेसाठी समर्पित (यहोशवा अध्याय २१)

इस्त्राएलच्या इतर वंशांप्रमाणे लेवींना भूमीचा वारसा मिळाला नाही, कारण परमेश्वर स्वतः त्यांचा वारसा होता. परंतु, त्यांना इस्त्राएलमधील त्यांच्या भूमिकेनुसार निवासस्थाने आणि जनावरांना चरण्यासाठी जागा आवश्यक होती.

- **लेवींची विशेष भूमिका:** लेवी वंशातील पुरुष मंडपाची सेवा करत होते, लोकांना देवाचे नियम शिकवत होते आणि देवाच्या उपासनेत मदत करत होते. त्यामुळे त्यांना एकाच ठिकाणी भूमीचा मोठा वाटा देणे योग्य नव्हते.
- **४८ नगरे:** देवाने आज्ञा केली की, इस्त्राएलच्या इतर वंशांनी आपल्या प्रदेशातून लेवींना एकूण ४८ नगरे द्यावीत, तसेच त्या नगरांच्या आजूबाजूला जनावरे चरवण्यासाठी कुरणे द्यावीत. या ४८ शहरांमध्ये ६ आश्रय-नगरांचाही समावेश होता. (यहोशवा २१:१-४२)
- **देवाची तरतूद:** ही व्यवस्था दाखवते की, जरी लेवींना भूमीचा वारसा मिळाला नसला तरी, देवाने त्यांच्या गरजांची पूर्ण काळजी घेतली. त्यांना इस्त्राएलभर पसरवले गेले, ज्यामुळे ते वेगवेगळ्या वंशातील लोकांना देवाचे नियम शिकवू शकले आणि त्यांना आध्यात्मिक मार्गदर्शन देऊ शकले.

५. पूर्वकडील वंशांचा परतीचा प्रवास आणि संघर्ष (यहोशवा अध्याय २२)

यार्देन नदीच्या पूर्वकडील वंशांनी (रुद्रेन, गाद आणि मनश्शाचा अर्धा वंश) कनान जिंकण्याच्या लढाईत आपल्या इस्त्राएली बांधवांना मदत करण्यासाठी निष्ठापूर्वक भाग घेतला होता. आता विजयमोहीम संपल्यानंतर, यहोशवाने त्यांना घरी परत जाण्याची परवानगी दिली.

- **यहोशवाचे आशीर्वाद:** यहोशवाने त्यांना त्यांच्या आज्ञाधारकतेबद्दल आणि विश्वासाबद्दल आशीर्वाद दिला आणि त्यांना देवाच्या नियमशास्त्राचे पालन करत राहण्याचे आवाहन केले. (यहोशवा २२:१-६)
- **वेदीचा वाद:** घरी परतताना, या वंशांनी यार्देन नदीच्या काठी एक मोठी वेदी बांधली. (यहोशवा २२:१०). हे पाहून पश्चिमेकडील इस्त्राएल लोकांनी असा गैरसमज करून घेतला की, पूर्वकडील वंशांनी परमेश्वरापासून दूर होऊन बंडखोरी केली आहे आणि त्यांनी आपल्या उपासनेसाठी वेगळी वेदी बांधली आहे. यामुळे एक मोठा संघर्ष निर्माण झाला आणि युद्धाची शक्यता निर्माण झाली. (यहोशवा २२:११-१२).
- **स्पष्टीकरण आणि शांती:** पश्चिमेकडील वंशांनी फिनेहास आणि काही नेत्यांना पूर्वकडील वंशांशी बोलण्यासाठी पाठवले. पूर्वकडील वंशांनी स्पष्ट केले की, त्यांनी ती वेदी अर्पणे अर्पण करण्यासाठी नाही, तर देवाशी त्यांची एकजूटता आणि इस्त्राएलच्या देवाप्रती त्यांची निष्ठा दर्शवण्यासाठी एक 'साक्षी' म्हणून बांधली आहे. (यहोशवा २२:२१-२९). हे स्पष्टीकरण ऐकून दोन्ही पक्षांमधील गैरसमज दूर झाले आणि शांतता प्रस्थापित झाली. या घटनेने देवाच्या लोकांमध्ये संवाद, समजूतदारपणा आणि एकतेचे महत्त्व अधोरेखित केले.

भूमीचे वाटप आणि लेवीची नगरे - आजच्या जीवनात अर्थ

यहोशवा अध्याय १३ ते २२ मधील या घटना आपल्याला अनेक महत्त्वपूर्ण आध्यात्मिक आणि व्यावहारिक शिकवणी देतात:

- **देवाची विश्वासूपणा:** देव आपल्या प्रत्येक वचनाची आणि प्रतिज्ञेची पूर्तता करतो. त्याने इस्त्राएलला भूमी देण्याचे वचन दिले होते आणि ते त्याने पूर्ण केले, जरी काही आव्हाने बाकी होती तरी.

- **देवाचा न्याय आणि दया:** आश्रय-नगरांची संकल्पना देवाच्या न्यायीपणाचे (गुन्हेगाराला परिणाम भोगावे लागतील) आणि दयेचे (अनावधानाने केलेल्या चुकांसाठी संरक्षण) उत्तम संतुलन दर्शवते.
- **विश्वास आणि धैर्य:** कालेबचे उदाहरण दाखवते की, देवाच्या वचनावर विश्वास ठेवल्यास वयाची किंवा आव्हानांची मर्यादा नसते.
- **प्रत्येकासाठी देवाची तरतूद:** लेवींना भूमीचा वारसा नसतानाही देवाने त्यांची कशी काळजी घेतली, हे दाखवते की देव आपल्या सर्व सेवकांच्या गरजा पूर्ण करतो.
- **संवादाचे महत्त्व:** पूर्वकडील आणि पश्चिमेकडील वंशांमधील गैरसमज संवादाने कसा दूर झाला, हे दाखवते की मंडळीत किंवा समाजात उदभवणारे वाद संवाद आणि स्पष्टीकरणामुळे कसे सोडवले जाऊ शकतात.
- **आध्यात्मिक वारसा:** आपल्या रिस्ती जीवनात, आपल्याला 'भूमी' (कनान) ही येशू रिस्तामध्ये मिळालेला आध्यात्मिक वारसा आहे. देवाने आपल्याला दिलेला प्रत्येक आशीर्वाद आणि प्रत्येक प्रतिज्ञा ही आपल्या विश्वासाने आणि आज्ञाधारकतेने प्राप्त होते.

यहोशवाचे अंतिम उपदेश आणि करार नूतनीकरण (यहोशवा अध्याय २३-२४)

यहोशवा पुस्तकाचा अध्याय २३ आणि २४ हे इस्साएल राष्ट्राच्या इतिहासातील एका महत्त्वाच्या नेत्याच्या निरोप समारंभाचे आणि देवाशी केलेल्या कराराच्या नूतनीकरणाचे वर्णन करतात. कनान देशाची विजयमोहीम पूर्ण झाल्यानंतर आणि भूमीचे वाटप झाल्यानंतर, यहोशवा आता वृद्ध झाला होता. त्याने आपले आयुष्य देवाची सेवा करण्यात आणि इस्साएल लोकांना प्रतिज्ञा केलेल्या भूमीत आणण्यात व्यतीत केले होते. आता निरोप घेताना, त्याने आपल्या लोकांवर अंतिम नैतिक आणि आध्यात्मिक जबाबदारी टाकली: ती म्हणजे परमेश्वराप्रती प्रामाणिक राहणे आणि त्याचीच एकनिष्ठेने सेवा करणे.

१. यहोशवाचे अंतिम उपदेश: देवाची विश्वासूपणा आणि आज्ञाधारकतेचे आवाहन (यहोशवा अध्याय २३)

यहोशवाने इस्साएलच्या सर्व वडीलधाऱ्या मंडळीला, त्यांच्या प्रमुखांना, न्यायाधीशांना आणि अधिकाऱ्यांना एकत्र बोलावले. त्याच्या आयुष्यातील अनुभव आणि देवाच्या कृपेच्या प्रकाशात त्याने त्यांना महत्त्वाचे सत्य आणि भविष्यकालीन मार्गदर्शनाचे शब्द दिले.

- **देवाच्या विश्वासूपणाची आठवण:** यहोशवाने लोकांना आठवण करून दिली की, देवाने त्यांना दिलेले प्रत्येक वचन पूर्ण केले आहे. "परमेश्वराने तुम्हांस ज्या चांगल्या गोष्टीविषयी सांगितले होते, त्यातील एकही गोष्ट व्यर्थ झाली नाही; त्या सर्व तुमच्यावर घडल्या आहेत." (यहोशवा २३:१४). ही आठवण त्यांना देवाच्या चांगुलपणाची आणि त्याच्या शब्दावरील विश्वासाची खात्री देणारी होती. त्याने त्यांना हेही सांगितले की, देवानेच त्यांच्या वतीने शत्रूंना हाकलून लावले.
- **आज्ञाधारकतेचे महत्त्व:** यहोशवाने इस्साएलला देवाच्या नियमशास्त्राचे कठोरपणे पालन करण्याचे आणि "त्यापासून उजवीकडे किंवा डावीकडे न वळण्याचे" आवाहन केले. (यहोशवा २३:६). त्याने त्यांना कनानी लोकांच्या मूर्तिपूजेपासून आणि त्यांच्या चालीरीतींपासून पूर्णपणे दूर राहण्याची आज्ञा दिली, कारण यासाठीकी त्यांना भविष्यात त्रास होऊ नये.
- **देवाचे साहाय्य आणि आशीर्वाद:** त्याने त्यांना पुन्हा एकदा आठवण करून दिली की, जर ते परमेश्वराला धरून राहतील, तर देव त्यांच्या वतीने लढत राहील. "परमेश्वर तुमचा देव स्वतः तुमच्यासाठी लढतो, जसे त्याने तुम्हांस सांगितले आहे." (यहोशवा २३:१०). आज्ञापालनाचे आशीर्वाद आणि अवज्ञेचे दुष्परिणाम यांचीही त्याने त्यांना जाणीव करून दिली. जर त्यांनी देवाला सोडले आणि दुसऱ्या देवांची सेवा केली, तर त्यांना प्रतिज्ञा केलेल्या भूमीतून हाकलून दिले जाईल. (यहोशवा २३:१५-१६).

२. शेकेम येथील करार नूतनीकरण: निवड आणि वचनबद्धता (यहोशवा अध्याय २४)

यहोशवाने आता संपूर्ण इस्साएलला शेकेम येथे एकत्र केले. येथे त्याने त्यांना देवाबरोबरचा त्यांचा करार पुन्हा दृढ करण्यासाठी आणि भविष्यातील जीवनासाठी एक महत्त्वपूर्ण निवड करण्यासाठी आवाहन केले. तुम्ही कोणाची सेवा करणार हे आजच ठरवा, मी आणि माझे घराणे तर परमेश्वराची सेवा करणार. यहोशवा २४:१५

देवाच्या इतिहासाची उजळणी: यहोशवाने अब्राहामाच्या काळापासून ते कनान देशाच्या विजयापर्यंत देवाच्या नेतृत्वाची आणि त्याच्या उपकारांची पुन्हा उजळणी केली. यात अब्राहामाला बोलावणे, इंजिप्टमधून सुटका, अरण्यातील प्रवास, शत्रूंवर विजय आणि त्यांना कनान देश वारसा म्हणून देणे या सर्व महत्त्वाच्या घटनांचा समावेश होता. (यहोशवा २४:२-१३). या उजळणीचा उद्देश त्यांना देवाच्या विश्वासूपणाची आठवण करून देणे आणि त्यांच्या संद्याच्या आशीर्वादाचा स्रोत दाखवणे हा होता.

- **निवडीचे आव्हान:** इतिहासाची उजळणी केल्यानंतर, यहोशवाने लोकांना एक महत्त्वाची आणि स्पष्ट निवड करण्यास सांगितले: "जर परमेश्वराची सेवा करणे तुम्हांस आवडत नाही, तर आज कोणाची सेवा करावी हे निवडा." (यहोशवा २४:१५).
 - त्याने त्यांना मेसोपोटेमियातील किंवा इजिप्तमधील देवांची सेवा करायची आहे की, त्यांना ज्या देशात राहावयास मिळाले त्या अमोरी लोकांच्या देवांची सेवा करायची आहे हे निवडण्यास सांगितले.
 - यामागे एकनिष्ठेचा प्रश्न होता. देवाला त्यांच्याकडून पूर्ण भक्ती अपेक्षित होती.
- **यहोशवाची वैयक्तिक घोषणा:** या निवडीच्या क्षणी, यहोशवाने एक ऐतिहासिक आणि अजरामर घोषणा केली: "मी आणि माझे घराणे परमेश्वराचीच सेवा करणार." (यहोशवा २४:१५). ही केवळ एक घोषणा नव्हती, तर नेतृत्वाने दाखवलेले वचनबद्धतेचे आणि विश्वासाचे एक शक्तिशाली उदाहरण होते, ज्याने लोकांनाही त्याच मार्गावर येण्यास प्रोत्साहन दिले.
- **लोकांचे वचनबद्धता आणि करार:** यहोशवाच्या आव्हानाला प्रतिसाद म्हणून, लोकांनी तीन वेळा जाहीर केले की, "आम्ही परमेश्वराची सेवा करू." (यहोशवा २४:१६, २१, २४). त्यानंतर, यहोशवाने त्यांच्याशी एक करार केला आणि त्यांना देवाची आज्ञा पाळण्यास सांगितले. त्याने एक मोठा दगड साक्षी म्हणून उभा केला, जो त्यांच्या वचनबद्धतेची आठवण करून देईल. (यहोशवा २४:२५-२७).
- **यहोशवाचे निधन:** या करार नूतनीकरणानंतर, यहोशवा १०० वर्षांचा होऊन मरण पावला. त्याच्या मृत्यूनंतरही, "त्या दिवसांत इस्प्राएल लोकांनी परमेश्वराची सेवा करीत राहिले." (यहोशवा २४:२९-३१). अहरोनचा पुत्र अलीशाचेही निधन झाले आणि त्याचे अस्थी शेकेममध्ये पुरण्यात आले. (यहोशवा २४:३३).

यहोशवाच्या ग्रंथाचे अनुमान

यहोशवा अध्याय २३ आणि २४ यातून आपल्याला अनेक कायमस्वरूपी आध्यात्मिक सत्ये शिकायला मिळतात:

- **देवाच्या विश्वासूपणाचे स्मरण:** आपणही आपल्या आयुष्यात देवाने दिलेल्या आशीर्वादांचे आणि त्याने पूर्ण केलेल्या वचनांचे सतत स्मरण ठेवले पाहिजे. हे आपल्याला त्याच्यावर विश्वास ठेवण्यास मदत करते.

- **एकनिष्ठेची निवड:** यहोशवाने लोकांना देवाची एकनिष्ठेने सेवा करण्याचे आव्हान दिले, तेच आव्हान आजही आपल्यासमोर आहे. आपल्याला जगाच्या मोहांना बाजूला सारून केवळ देवाची सेवा करण्याची निवड करावी लागते.
- **वैयक्तिक आणि कौटुंबिक वचनबद्धता:** "मी आणि माझे घराणे तर परमेश्वराची सेवा करणार" ही घोषणा आजही प्रत्येक कुटुंबासाठी आणि व्यक्तीसाठी एक आदर्श वचनबद्धता आहे.
- **आजाधारकतेचे महत्त्व:** देवाच्या आजा पाळणे हे आशीर्वाद आणि सुरक्षिततेचा मार्ग आहे, तर अवज्ञा ही दुःखाकडे आणि विनाशाकडे घेऊन जाते.
- **नेत्याची भूमिका:** एक चांगला नेता लोकांना केवळ मार्गदर्शनच करत नाही, तर स्वतःच्या उदाहरणाने त्यांना देवाच्या मार्गावर चालण्याची प्रेरणा देतो. यहोशवाचे नेतृत्व खज्या भक्तीचे एक शक्तिशाली उदाहरण आहे.
- **कराराचे नाते:** देवासोबतचा आपला करार हा एक एकतर्फी करार नाही, तर तो आपल्याकडूनही प्रतिसाद आणि एकनिष्ठेची मागणी करतो.

या अध्यायांद्वारे, यहोशवाने इसाएलला त्यांच्या भविष्यासाठी एक स्पष्ट मार्गदर्शक तत्व दिले: देवाला धरून राहिल्यास त्यांना आशीर्वाद मिळतील, आणि त्याला सोडल्यास ते नष्ट होतील. हीच शिकवण आजही सर्वे विश्वासूसाठी लागू आहे.